

han arbejder i Kompagni med, fordi „Sjakket“ lønner ham, han er med i deres Akkord. Og saadan er der i forskellige Fag Forhold, som man vedblivende hænger ved. Allerede af den Grund vil det være vanskeligt endnu i mange Aar at drive den fagerte Arbejdskraft over til et bestaaende Arbejdsanvisningskontor. Men det kommer det heller ikke an paa. Det, det kommer an paa, er, at de interesserede komme hen paa de Steder, hvor Arbejdskraften er, og naar man ved, hvor den specielle Arbejdskraft er, har det ikke noget at sige, om man skal henvende sig det ene eller det andet Sted for at faa den i Tale.

Københavns Arbejdsanvisningskontor har ikke beskæftiget sig med at anvise Arbejdere udelukkende til København, det har ogsaa i ikke ringe Grad været benyttet af Landbruget. I 1907 f. Eks. var der fra Københavns Arbejdsanvisningskontor anvist til Landbrug 1466 Mænd og 126 Kvinder. Og det er ikke saaledes at forstaa, at Landbruget specielt tog Arbejdere fra København i den Tid, da der var flest arbejdsløse; tværtimod, man tog Arbejdskraften paa den Tid, da der var færrest arbejdsløse, i Sommermaanederne, da Landbruget havde Brug for Arbejdskraft. Jeg skal saaledes nævne, at i Februar blev der kun anvist 15, men i Juli 65, i August, altsaa i Høstmaanedene, 342 og i September 368. Saaledes kunde der sikkert for hvert Aar drages Tal frem, som vise, at Arbejdsanvisningskontoret i København har anvist Folk til Landet. Det samme er for saa vidt i endnu højere Grad Tilfældet med Fæstevirksomheden i København, idet omtrent 80 pCt. af de Karle og Piger, som anvises af Fæstemænd i København, gaa ud til Landet.

Det ærede Medlem, som er Ordfører for Flertallet i denne Sag (Laust Jensen), omtalte de forskellige Skrivelser, der forelaa fra de Parter, som Ministeriet havde raadspurgt angaaende sit Udkast til det foreliggende Lovforslag; og det ærede Medlem nævnedes en Skrivelse fra Landhusholdningsselskabet, som det undrede mig, at han ikke dvælede noget mere ved, thi saa vidt jeg kan forstaa hele denne Sag, skyldes dette Forslags Fremkomst netop den Omstændighed, at Landhusholdningsselskabet har beskæftiget sig med Sagen og har givet Ministeriet Fingerpeg med Hensyn til den Retning, hvori det maatte gaa. Jeg vil gerne i Erindringen tilbagekalde, hvad der er sket tidligere vedrørende dette Forhold. Den 9. Maj 1908

kom der dragende fra Jylland en Deputation til den daværende Konseilspræsident, vor nuværende højtærede Formand, og denne Deputation havde til Formaal at anmode Regeringen om at foranledige, at der skete en Forbindelse mellem By og Land og navnlig mellem København og Landet, hvorved den ledige Arbejdskraft herinde fra kunde blive sendt ud til Landet, der led af Mangel paa Arbejdskraft. Der blev af Konseilspræsidenten givet et i Formen naturligvis høfligt Svar, men Indholdet var ikke saa kraftigt. Dog havde man i alt Fald ventet, at der var sket noget derefter, men der skete intet. Saa i December 1908 var den Mand, der havde været Ordfører for Deputationen, Anders Nielsen, Svejstrup Østergaard, Medlem af Folketinget, og i Anledning af et Forslag, der da forelaa fra Socialdemokraternes Side om ekstraordinær Hjælp til arbejdsløse efter Arbejdsløshedskassehjælpens Ophør, fandt der en Diskussion i Sted med ham, under hvilken Sagen blev noget mere uddybet. Jeg gjorde da gældende, at naar Landbruget havde ønsket Arbejdskraft, vidste man meget godt, hvor man skulde henvende sig, nemlig for det første til Københavns Arbejdsanvisningskontor og for det andet og ikke mindst til de bestaaende Anvisningskontorer indenfor Fagene og navnlig hos Arbejdsmændenes. Men han og jeg vare rørende enige om, at i al Almindelighed vilde den Arbejdskraft, som kunde sendes her fra Byen af Haandværkssvende og Fabrikarbejdere ikke være brugbar for Landet. Vi vare imidlertid tillige enige om, at der var visse Kategorier af Arbejdere, som kunde komme tilbage til Landet og blot skulde hjælpes dertil.

Dette var som sagt i December 1908. Men forud for dette havde Landhusholdningsselskabet paa Ministeriets Opfordring beskæftiget sig med Sagen. Den daværende Indenrigsminister, den nuværende højtærede Konseilspræsident, spurgte Landhusholdningsselskabet om Muligheden af Gennemførelsen af forskellige Planer om at skaffe Arbejdere til Landbruget, og Landhusholdningsselskabet nedsatte da den 17. Maj 1908 et Udvalg, som Selskabet kaldte Landarbejderudvalget. Dette Landarbejderudvalg, hvori flere bekendte Mænd havde Sæde, afgav i Juni 1909 en Betænkning vedrørende Forslag til Foranstaltninger mod Landbrugets Mangel paa Arbejdskraft. Denne Betænkning sendtes til Ministeriet og til alle Landboforeninger, og der blev sendt en særlig Skrivelse med til